

Čís. 7792.

Pojišťovací smlouva.

Ustanovovaly-li pojišťovací podmínky, že, není-li první premie včas zaplacená, může pojišťovatel ustoupiti od smlouvy a neuplatní-li nárok na premii u soudu do tří měsíců ode dne splatnosti, má se za to, že ustoupil od smlouvy, dlužno tříměsíční lhůtu počítati ode dne splatnosti premie, třebaž bylo povoleno poshovění v placení (respiro).

(Rozh. ze dne 17. února 1928, Rv I 1317/27.)

Žalující pojišťovna uzavřela se žalovaným podle jeho návrhu ze dne 18. srpna 1926 pojišťovací smlouvu proti poškození a odcizení motocyklu a proti následkům tělesných úrazů. Žalobu o zaplacení pojišťovacích premií, splatných v celoročních lhůtách předem, za dobu od 20. srpna 1926 do 18. srpna 1927 zamítl procesní soud prvního stupně proto, že žalobkyně neuplatnila tento nárok do tří měsíců ode dne splatnosti, ode dne 20. srpna 1926 podle podmínek obsažených v pojistkách a žalovaným mlčky schválených. Odvolací soud uznal podle žaloby. **Důvody:** Názoru prvního soudu nelze přisvědčiti. Jest sice správné, že v obou pojistkách uveden jest 20. srpen jako den splatnosti ročního pojistného, avšak první soud přehlíží, že k žádosti žalovaného pojaté do obou návrhů všeobecné pojišťovací podmínky doznaly ve příčině ustanovení čl. 6. resp. 10. částečné změny vyjádřené přesně a určitě v obou pojistkách v ten rozum, že se poskytuje žalovanému k zaplacení splatného pojistného každoroční lhůta ode dne splatnosti, v pojistce čís. 3227 lhůta 4nedělní, tedy do 17. září, v pojistce čís. 109.677 lhůta 6nedělní, t. j. do 1. října. Tímto ujednáním prodloužena byla tříměsíční lhůta stanovená podle všeobecných pojišťovacích podmínek pro uplatnění nároku na zaplacení premií v prvním případě do 17. prosince a v druhém případě do 1. ledna (§ 902 obč. zák.), neboť pokud poshovovací dodatečná lhůta neuplynula, nebyla premie splatnou a nemohl důsledkem toho započítati běh řečené tříměsíční lhůty, kterou počítati jest teprve ode dne splatnosti premie (cit. čl. 6 resp. 10 čís. 3). Z toho, co právě uvedeno, plyne, že žalující strana podavši žalobu o zaplacení premií dne 14. prosince 1926, vznesla ji včas, v tříměsíční lhůtě ode dne splatnosti, a nelze proto míti za to, že podle pojišťovacích podmínek ustoupila od smlouvy.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolání, opírající se o dovoiací důvod podle čís. 4 § 503 c. ř. s., je důvodné, uplatněný dovolací důvod jest opodstatněn. Článek 6. pokud se týče 10. všeobecných podmínek pojišťovacích v odstavcích 3. a 4. rozlišuje mezi první premií a mezi následnými premiemi. Není-li první premie (odst. 3) zaplacená včas, může pojišťovatel, pokud není pla-

ceno, ustoupiti od smlouvy, Nepřivede-li se nárok na premii — první premii — do tří měsíců ode dne splatnosti u soudu k platnosti, má se za to, že se ustoupilo od smlouvy. Nejsou-li následné premie (odst. 4) zaplacený v den splatnosti, musí býti pojistník na své útraty písemně vybídnut, by platil, a uvědoměn zároveň o právních následcích dalšího prodlení v placení, při čemž musí býti určena dodatečná lhůta jednoho měsíce. Prodlévá-li pojistník při uplynutí dodatečné lhůty s placením premie, může pojišťovatel, pokud nebylo zaplaceno, zrušiti smlouvu bez výpovědní lhůty. Za výpověď se pokládá, neuplatní-li se u soudu nárok na premii do tří měsíců po uplynutí dodatečné lhůty. V tomto případě jde o první premie, splatné, jak je nesporno, dne 20. srpna 1926, platí tedy o nich ustanovení článku 6., pokud se týče 10. odstavce 3 všeobecných podmínek pojišťovacích tak, jak je tu uvedeno. Je pak právní otázkou této rozepře, zda na tomto stavu nemění nic okolnost, že strany závazně ujednaly, že částečnou změnou článku 6, pokud se týče 10 všeobecných podmínek pojišťovacích poskytuje se k zapravení splatného pojistného každoroční čtyřnedělní, pokud se týče šestinedělní lhůta ode dne splatnosti. I když v těchto doložkách nebylo zcela jasně vysloveno, že poshovění v placení (respiro) týká se též prvé splátky, nebylo poskytnutým poshověním nic změněno na dnu splatnosti, 20. srpnu 1926, od něhož jest počítati tříměsíční lhůtu při řešení otázky, zda u žalobkyně nastal případ ustoupení od smlouvy ve smyslu čl. 6 čis. 3 po případě čl. 10 čis. 3 všeobecných podmínek. Ježto žalobkyně do tří měsíců ode dne 20. srpna 1926 na soudě nárok neuplatnila, nastalo dnem 20. listopadu 1926 zrušení smlouvy předpokládaným ustoupením žalobkyně od smlouvy, žaloba teprve dne 14. prosince 1926 podaná byla prvním soudem právem zamítnuta a z toho důvodu bylo změnou napadeného rozsudku obnoviti rozsudek soudu prvé stolice.

Čís. 7793.

Je-li otázka přípustnosti pořadu práva vyřešena nižšími soudy způsobem závazným pro nejvyšší soud, dlužno zkoumati věcnou oprávněnost nároku podle zásad soukromého práva.

Povolením peněžitých výpomocí provisionistům k jejich zaopatřovacím potřebám z bratrské pokladny nevzešel ani státu smluvní závazek ani provisionistům smluvní nárok na příplatky. Tím, že stát snížil výpomoci o částky, o které byly bratrské provise zvýšeny, neporušil práva provisionistů.

(Rozh. ze dne 17. února 1928, Rv I 1383/27.)

Československý stát vyplácel příbramským provisionistům drahotní přídatky a mimořádné drahotní výpomoci od května 1919 v určité výši až do 1. března 1925, kdy byly tyto výpomoci a drahotní přídatky sní-